

Årsrapport 2018

Norsk jernbanemuseum

1. Leders beretning

2018 har vært et år preget av intens aktivitet ved Norsk jernbanemuseum. I første tertial hadde vi doblet besøkstallet sammenlignet med samme periode i 2017 og selv om en unormalt varm sommer gikk noe utover kjernesesongen, har vi i år slått besøksrekorden som ble satt i 1979.

Det er gledelig å se at publikum verdsetter arbeidet vi gjør og økningen i besøket har ikke vært knyttet til én enkelt aktivitet, men viser en positiv utvikling på tvers av publikums-tilbudene - unntatt de permanente utstillingene våre.

Samtidig har det skjedd mye «bak kulissene», både knyttet til digitalisering, samlingsforvaltning, rekruttering og bygg. Norsk jernbanemuseum ble skilt ut som egen virksomhet i 2017 og har fortsatt en vei å gå når det gjelder styringssystem og organisering, men opplever god oppfølging og støtte fra Jernbanedirektoratet.

Norsk jernbanemuseum har lave administrative kostnader og vi mener bevilgningene som stilles til rådighet for museet utnyttes effektivt for å oppnå målene Norsk jernbanemuseum har fått gjennom tildelingsbrevet.

Eirik Kristoffersen
Direktør Norsk jernbanemuseum

2 Introduksjon til virksomheten og hovedtall

2.1 Myndighet, ansvar og mål

Det overordnede målet for Norsk jernbanemuseum er å dokumentere og formidle den norske jernbanevirksomhetens utvikling, og bidra til økt kunnskap om jernbanehistoriske forhold. Norsk jernbanemuseum skal være en fremtidsrettet museumsaktør og skal etablere nye og videreutvikle eksisterende formidlingsopplegg. For øvrig skal Norsk jernbanemuseum bidra til at de transportpolitiske målene i Nasjonal transportplan (2018-2029) oppfylles.

I 2018 skal Norsk jernbanemuseum innenfor rammene som stilles disposisjon i dette tildelingsbrevet, rapportere på følgende mål med tilhørende styringsparametere:

Delmål angitt i tildelingsbrev for Norsk jernbanemuseum med leders kommentarer:

Hovedmål 1 – Dokumentere og gjøre tilgjengelig norsk jernbanehistorie

Antall turer med Tertittbanen og Knertitten = 2017

- Delmål oppnådd. Det har vært 90 kjoredager i 2018. Tilsvaret sesongen 2017.

Antall passasjerer fraktet i museal togdrift på det nasjonale nettet >2016

- Delmål oppnådd. Antall 2018: 4343 > 2016: 2461

Antall besøkende >25.000

- Delmål oppnådd. Samlet besøk: 33.564 > delmål: 25.000

Antall offentlig tilgjengelig digitalisert materiale (innføres i Digitalt museum) >44.000

- Delmål oppnådd. Innføres i Digitalt museum ved søk utgang 2018: 44.890 (se detaljert oversikt/kommentar)

Hovedmål 2 – Forsvarlig forvaltning av jernbanehistorisk rullende materiell

Antall enheter lagret innendørs = 2017

- Delmål ikke oppnådd. Vi vurderte viktigheten av å ta vare på BM 69.26 som så stor at vi ikke kunne unnlate å ta den inn i samlingen, selv om vi da endte 2018 med ett individ mer lagret utendørs. Dette ble opplyst om i etatsstyringsmøte.

Utbetalt tilskudd

- «Riksrevisjonen har bedt oss ta opp problemstillinger knyttet til tilskuddsforvaltning generelt med SD. Jernbanedirektoratet kommer tilbake med en presisering når forholdet er avklart med SD» (Norsk jernbanemuseum tildelingsbrev 2019). Ikke avklart PDD.

Andre forutsetninger og krav

Jernbanedirektoratet forutsetter at Norsk jernbanemuseum gjennomfører effektiviseringstiltak i tråd med avbrykratiserings- og effektiviseringsreformen.

- Presiseringene nevnt i tildelingsbrevet er ikke lagt frem. Lønnsandelen av samlede driftsutgifter har sunket 5,96%.

Bidra i Jernbanedirektoratets kartlegging der dette er relevant for Norsk jernbanemuseums virksomhet.

- Norsk jernbanemuseum bidro i Jernbanedirektoratets kartlegging. Videre har det blitt gjennomført en storstilt digitalisering av Norsk jernbanemuseums arkiv. Billettsalg er også flyttet over til digital plattform, noe

Stålvogntoget med sine syv vogner er nesten 170 meter langt. Per i dag er ikke lagringsforholdene optimale, men vognene står relativt trygt, har tilgang til varmpost og har jevnlig tilsyn. Foto: Kjetil Næss.

som både har redusert administrasjon og økt tilgjengeligheten for publikum.

Norsk jernbanemuseum skal gjennom styringsdialogen med Jernbanedirektoratet synliggjøre hvilken usikkerhet som er knyttet til virksomhetens mål- og resultatoppnåelse, og redegjøre for hvordan risikoen blir håndtert og styrt. Norsk jernbanemuseum skal om nødvendig anbefale og iverksette tiltak for å håndtere risiko knyttet til mål- og resultatoppnåelsen.

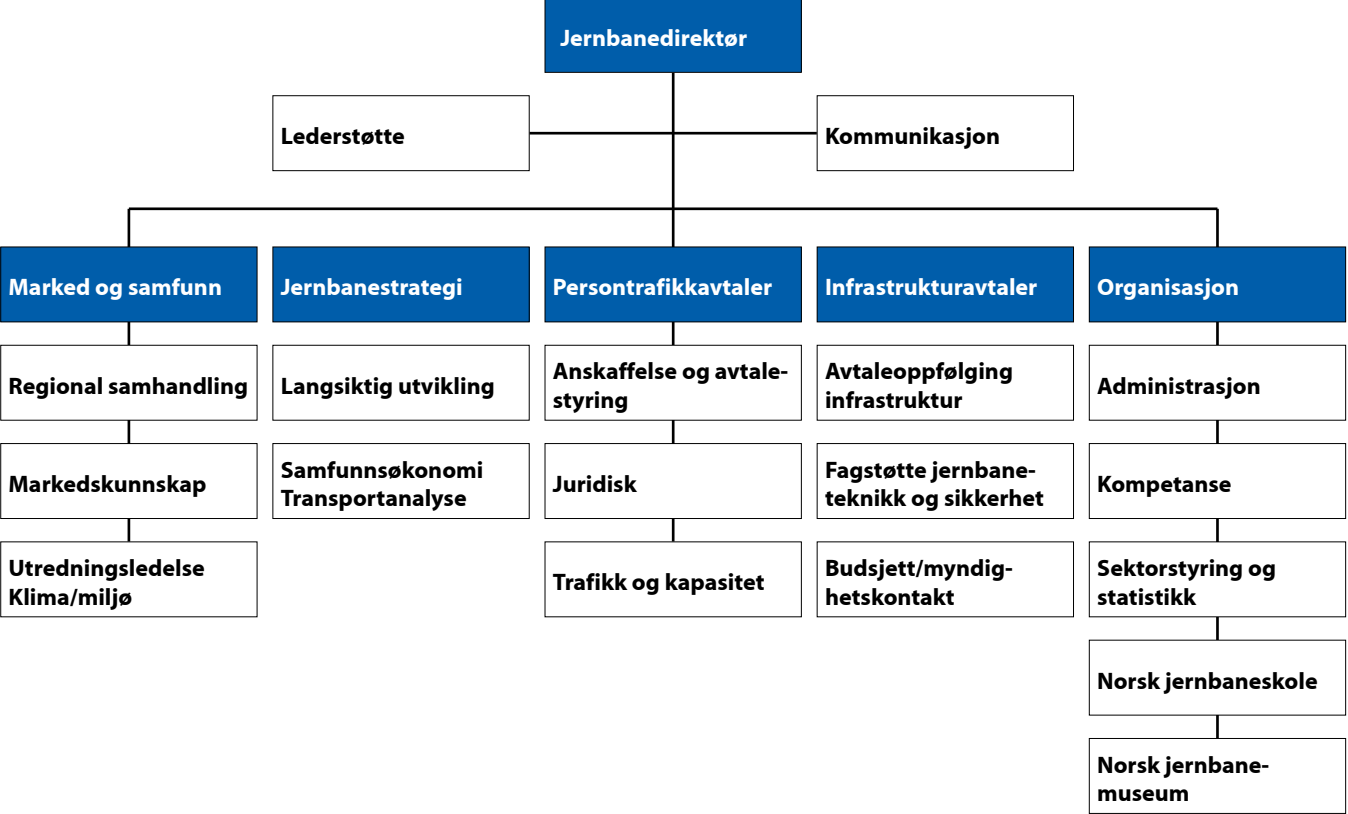
- Norsk jernbanemuseum har ført løpende dialog med Jernbanedirektoratet og har i etatsstyringsmøter redegjort for risiko for ikke oppnådde delmål.

Norsk jernbanemuseum skal bistå Jernbanedirektoratet i arbeidet med utredninger med betydning for museumsvirksomheten.

- Norsk jernbanemuseum har på forespørsel bidratt til én utredning gjennomført av Jernbanedirektoratet.
- Norsk jernbanemuseum skal i årsrapporten redegjøre for resultater fra oppfølgingen av inngåtte kontrakter og hvordan virksomhetens anskaffelser er innrettet for å gjennomføre dette hensynet.
- Norsk jernbanemuseum benytter Jernbanedirektoratets maler ved innkjøp. Disse er innrettet for å hindre arbeidslivskriminalitet.

2.2 Organisasjon og ledelse

Norsk jernbanemuseum er organisert som virksomhet underlagt Jernbanedirektoratet.

Stemning på Røros da museets Stålvogntog kjørte til julemarkedet i 2018. Foto: Kjetil Næss.

2.3 Nøkkeltall

År	2018	2017
Antall faste ansatte:	22	23
Antall årsverk:	18,75	17
Samlet tildeling:	31.450.000,-	26.375.000,-
Utnyttelsesgrad av bevilgningen:	100,49%	94%
Driftsutgifter: ¹	33.602.000,-	25.000.000,-
Lønnsandel av driftsutgifter:	43,89%	49,85%

1) Se regnskap side 104.

Besøk arrangementer

Dato	Arrangement	Besøkstall 2018	Besøkstall 2017
6.-7.januar	Leke- og byggehelg	33	36
20.-21.januar	Leke- og byggehelg	50	44
3.-4.februar	Leke- og byggehelg	73	41
17.-18.februar	Leke- og byggehelg	84	64
Uke 8 (19.-23.februar)	Vinterferie – aktiviteter for SFO ¹	143	117
10.-11.mars	Leke- og byggehelg	74	112
10.mars	Karettoget kjører til Grundsetmart'n	42	Ikke arr.
24.-25.mars	Leke- og byggehelg	69	87
27.-28.mars	Påskeaktiviteter	94	89
15.april	Barnas dag	275	135
28.-29.april	Leke- og byggehelg	78	108
9.mai	MuseumsNatt	434 ²	246
2.-3.juni	Stoppested Verden	10659	11420
25.-28.juni	Barnehagedager	581	635
16.september	Liv i stuer og stasjoner	200 ³	Ikke arr.
29.-30.september	Leke- og byggehelg	74	52
29.september	Stålvogntoget kjører Raumabanen	128	150
Uke 41 (8.-12.oktober)	Høstferie – aktiviteter for SFO ⁴	81	0
13.-14.oktober	Leke- og byggehelg	48	45
27.-28.oktober	Leke- og byggehelg	100	135
4.-5.november	Modelljernbanemessen 2018	796	655
17.-18.november	Leke- og byggehelg	116	118
2.desember	Modelljernbanens dag	65	Ikke arr.
8.desember	Stålvogntoget kjører til julemarked på Røros	169	Ikke arr.
15.-16.desember	Leke- og byggehelg	30	35

1) Gjelder besøk mandag-fredag
2) Vår andel av totalt billettsalg i arrangementet er 17 (2018) og 3 (2017).
3) Vår andel av totalt billettsalg i arrangementet er 74.
4) I de opprinnelige 2017-tallene rapportert for 2017, var også lørdag og søndag inkl. Her er det skilt på Leke- og byggehelg m/påskeaktiviteter (i helgen) og påskeaktiviteter (tirsdag og onsdag i påskeuka).

Besøksstall Oslo

Spor i middelalderjord: 2375.
DKS Moro med middelalder: 500.

Nettstatistikk

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017 ¹	2018
Besøk nettside	23938	28568	29337	33593	34751	34957	24300	29104
Følgere på Facebook	94	576	1168	1839	2404	2738	3123	3999

1) Note 2017: Vi har ikke tall for årets tre første måneder da museets nettside ble virusinfisert og tatt ned. Ny midlertidig side var oppe fra april 2017.

Jernbanedirektør Kirsti Slotsvik og museumsdirektør Eirik Kristoffersen åpner utstillingen “Spør i middelalderjord” i Oslo. Foto: Kjetil Næss.

3 Årets aktiviteter og resultater

3.1 Norsk jernbanemuseum aktiviteter og resultater

Museenes satsingsområder beskrives gjerne gjennom de «fire f-ene» (Fornying, Forskning, Forvaltning og Formidling) og disse vil strukturere denne årsrapporten.

Besøksstall ¹

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Hamar	24022	23235	24491	22835	27354	25436	23407	26487	30689*
Museumstog							2461	311	4343

1) Kommentar: Tallene for museumstog:
2017: Karettoget augusttur 154 reisende + Stålvogntoget Raumabanen oktober 157 reisende = 311 reisende
2018: Karettoget Grundsetmartn 42 reisende + stålvogntoget Rørosmartnan 183 reisende + stålvogntoget Raumabanen 128 reisende + stålvogntoget Julemarked Røros 171 reisende + cruisebåtkjøring 3665 + NJK årsmøtetur april 154 reisende.
Da er ikke NMT turene Nordmarka rundt med i tallene for 2017 og 2018.
Våre turer med Karettoget og Stålvogntoget i 2016 var 404 reisende (av 2461).
* 2875 besøkende i Oslo tilkommer.

Fornying

Norsk jernbanemuseum har et nasjonalt ansvar for forvaltning og formidling av jernbanehistorien, samtidig som vi skal være en viktig og relevant aktør i Innlandet og på Hamar. Skal Norsk jernbanemuseum fylle begge disse rollene, må vi se utover og bruke ressursene våre til felles løft med gode samarbeidspartnere. Blant mange nye samarbeidsprosjekter i 2018 var satsingen på Kulturminneåret, der vi sammen med Statsarkivet i Hamar og Domkirkeodden gjennomførte en rekke forskjellige formidlingsopplegg gjennom året. Kulturminneåret skulle kronnes med et stort felles arrangement mellom Norsk jernbanemuseum og Domkirkeodden. På grunn av uvær ble dette arrangementet dårlig besøkt og enkelte aktiviteter var ikke forsvarlig å gjennomføre. Jernbanemuseet har også skrevet en formell samarbeidsavtale med Anno museum, med det å styrke hverandre og ta ut synergieffekter som mål.

I 2018 inngikk vi et samarbeid med PR praktisk realfag. PR praktisk realfag benytter museet en kveld i uken til skole-

fritidstilbudet «Neste stopp». «Neste stopp» er et gratis tilbud til ungdom mellom 13 og 18 år, som fokuserer på praktisk tilnærming til realfag og teknologi. Tilbudet har hatt god oppslutning spesielt blant minoritetsspråklige jenter i Hamar.

PR praktisk realfag, ungdommene fra Neste stopp og Norsk jernbanemuseum arrangerte i desember en realfagsdag for de eldste barna i barnehagene i Hamar kommune. Her fikk barna oppleve realfagshow, lære mer om kjemi, koding og geometri.

Vi har også vært synlige over større deler av landet. På sensommeren initierte vi samtaler med LO og Norsk Arbeidsmandsforbund for å bygge opp en utstilling på Myrdal om jernbanens rolle i oppbyggingen av velferdsstaten og «Den norske modellen». Som koordinator i det nyopprettede Nettverk for museumsbaner og jernbanehistorie, søker vi å øke samarbeidet mellom de seks museumsbanene fra Setesdalsbanen i sør til Thamshavnbanen i nord.

Jobben med å ferdigstille Kløften godshus fortsatte ut 2018. Bygget huser nå en egen utstilling. Foto: Kjetil Næss.

I en satsing sammen med NIKU, Foreningen middelalder- Oslo og Oslo kommune, åpnet vi utstillingen «Spor i middelalderjord» ved Oslo ladegård. Utstillingen fokuserte på betydningen jernbanen har hatt for kunnskapen om middelalderhistorien til Oslo og ble ikke bare besøkt av et publikum vi vanligvis ikke når, men ledet også til artikler i både Dagsavisen og Aftenposten om temaet, der jernbanen fikk positiv omtale. Som en utvidelse av utstillingen, samarbeidet Norsk jernbanemuseum med selskapet Tidvis om utvikling av 3D-modeller av bygg flere middelalderbygg som ble oppdaget i forbindelse med jernbanebyggingen i Gamle Oslo. Disse modellene ligger nå tilgjengelig på siden midtimiddelalderen.no som vi håper å utvikle til en kunnskapsportal om møtepunktet mellom middelalder- og jernbanehistorien i Oslo.

Etter en testkjøring i 2017, inngikk vi et samarbeid med reiselivet i Åndalsnes om frakt av cruisepassasjerer på det som har blitt kåret som verdens vakreste jernbanestrekning. I løpet av året fraktet vi 3665 passasjerer gjennom

dette samarbeidet og opplever at både cruiseoperatører og de lokale satte stor pris på at det historiske Stålvogntoget vårt var en hyppig gjest på Raumabanen i 2018.

Forskning

Norsk jernbanemuseum har ikke ressurser til å drive egen forskning. Med den store kunnskapen våre ansatte har og ikke minst ved at jernbanens historiske fagbibliotek er lagt til museet, opplever vi en jevn strøm av henvendelser fra eksterne jernbaneinteresserte og forskere som bruker oss som fagstøtte. I tillegg knyttet Norsk jernbanemuseum i 2018 til seg en masterstudent fra konservatorstudiet ved Universitetet i Oslo som i 2019 skal levere masteroppgave om forvaltning av historisk jernbanemateriell.

Forvaltning

Forsvarlig forvaltning av det rullende materiellet i samlingen vår er den største uløste utfordringen til Norsk jernbanemuseum. Materiellet i samlingen vår krever jevnlig tilsyn og vedlikehold. Særlig Stålvogntoget og Karettoget må

holdes i god stand, både teknisk og visuelt. Vognene BF14 21728 og BC5 26029 ble lakkert ved Mantena på Grorud. EL 13.2142 ble restaurert og gjort driftsklar gjennom et godt samarbeid mellom Norsk jernbanemuseum og frivillige fra Norsk museumstog. I tillegg har to vogner vært gjennom hjuldreining og alle vognene har fått årskontroller. På Di 3.616 ble det igangsatt hovedkontroll. Museet fikk også et viktig tilskudd til samlingen sin, med BM 69.26, gitt i gave fra Norske tog. Gjennom en ekstrabevilgning på tampen av året, fikk vi også igangsatt restaurering av sovevognen WLAB 21055. Denne skal settes i operativ stand og vil bli del av den historiske jernbaneforbindlingen vår i løpet av 2019. Det har også blitt lagt ned betydelig innsats i restaurering av damplokomotivene 411 og 271. Dette er et prosjekt finansiert av Jernbanemuseets venner og som utføres av både interne, innleide og frivillige fra norsk museumstog. 271 ble oppfyrt i september, med DNV-GL til stede. 411 vil også bli driftsklar i løpet av 2019.

De historiske byggene og jernbanelinjen i museumsparken krever også jevnlig vedlikehold. I 2018 ble Smalåsen malt. I

tillegg fortsatte arbeidet med å ferdigstille Kløften godshus. Her ble det lagt gulv, bjelkelag, produsert utstillingstekst på mobile vegger, satt opp stoppbukk og grunnmur for det tilknyttede godskontoret.

Ett av de største løftene ved museet i 2018 har vært etableringen av et nytt gjenstandsmagasin. Vi har nå et moderne magasin på 1400 m2 med stabilt klima, innredet med pallereoler og mesanin med plukkereoler. Selve flyttingen var en svært krevende operasjon, som ble gjennomført på rekordtid med tunge løft fra nærmest hele ansattgruppen ved museet. Fra oktober til desember utvidet vi staben med en konservator på engasjement som brukte det meste av arbeidstiden i magasinet. Det er likevel fortsatt en del som gjenstår og videre utvikling av magasinet vil prioriteres fremover. Det er laget en omfattende tilstandsrapport for magasinet som vil være førende for dette arbeidet.

Museet engasjerte i 2018 en egen «fotodetektiv» som har arbeidet bredt med å spore opp historiske jernbanefoto i privat eie. Denne formen for aktivt innsamlingsarbeid er

Ilseeng stasjon var 125 år i 2018. Dette ble feiret med både musikkorps og kake. Foto: Kjetil Næss.

så vidt vi kjenner til unikt i norsk sammenheng og har gitt spennende resultater. Fotosamlingene museet har fått inn gjennom dette arbeidet kommer fra både inn- og utland. Spesielt vil vi nevne to store samlinger som vi hentet i Nederland, fra henholdsvis Jacobus J.H. Meulman og Wim Saher. Disse fikk raskt oppmerksomhet – kun dager etter de ble publisert på Digitaltmuseum ble det mottatt bestillinger av flere av fotografiene, samt en rekke kommentarer til motivene.

Dokumentasjonsavdelingen har fått kurs i Primus i 2018. Dette for å mer effektivt og målrettet kunne jobbe med digitalisering av samlingen. Vi var også representert ved KulturlTs årlige seminar, denne gangen i Trondheim. I tillegg ble det før jul holdt kurs i truckkjøring hvor syv av museets ansatte deltok. Samtlige fikk kompetansebevis. En stor del av henvendelsene til Norsk jernbanemuseum gjelder foto og tegninger. Det publikum ønsker er svært variert og inkluderer blant annet illustrasjoner i bøker, til privat bruk i hjem, til slektsforskning, dokumentarfilmer (både internasjonalt og nasjonalt) og til modellbygging. Som eksempel kan boka «Den store boka om tog» av Atle Nielsen nevnes. Denne ble utgitt i 2018 og inkluderer omkring 150 fotografier hentet fra museets fotosamling.

Formidling

Det har vært godt besøk på skoletilbudene våre i 2018. 2299 elever har i løpet av året deltatt i organisert opplegg hos oss, mens 404 har besøkt oss uten organisert opplegg. Det har vært besøkende fra første klasse og opp til videregående skole. SFO har som tidligere blitt invitert til aktivitetsdager i vinter- og høstferie. Ferieaktivitetene har i året som har gått hatt et økt fokus på skapende aktiviteter. De besøkende er i hovedsak fra Hamar, Ringsaker, Stange og Løten kommune.

I 2017 opprettet vi tilbudet med Elektrisk juleverksted for ungdomsskoler. I 2018 ble dette utvidet til også å gjelde de eldste i barneskolen. Dette har vist seg å være et vellykket tilbud, som har vært med på å øke besøkstallet i vinterhalvåret.

Museumsnatt som blir arrangert i samarbeid med en rekke kulturaktører i området, der publikum får muligheten til å bli skyssert med veteranbuss mellom forskjellige destinasjoner, oppnådde besøksrekord. Dette kan være et tegn på at arrangementet i sitt tredje år begynner å modne i bevisstheten til publikum, men det ble også drevet en promoteringskampanje i forkant med blant annet sju promoteringsvideoer laget i samarbeid med Hamar katedralskole.

I løpet av arrangementet Stoppested verden hadde Tertit-toget 26 avganger daglig. I forbindelse med arrangementet, satte Norsk jernbanemuseum også opp utstillingene «Emigrantens historie» og «Solørhijab produsert» av henholdsvis Norsk utvandreremuseum og Kvinnemuseet. Utstillingene «Kampen mot snøen» på Rallarmuseet og «Banevaktarliv på Fagernut» ble begge oppgradert og supplert. Hovedutstillingen på Hamar fikk ny utstillingsbelysning, levert av Kyndil. Museets fagbibliotek opplever naturlig en del variasjon fra år til år når det gjelder henvendelser og besøk. Etter hvert som stadig flere dokumenter blir tilgjengelig digitalisert, er tendensen en viss nedgang i forespørsler om utsendte kopier.

Museets bibliotek har begrensninger på eksterne utlån fra sin samling. Interne lån telles ikke.

	2018	2019
Registrerte eksemplarer	7649	7575
Tidsskrifter	54	59
Forespørsler	286	337
Utlån/kopier	124	149
Besøk	296	324

I museets bibliotek kan man finne det meste innen jernbanerelatert dokumentasjon. Om man enten er ute etter slektsforskning eller tekniske detaljer på damplok, er det stor sannsynlighet for at dette finnes. Foto: Anne Zachariassen.

I 2018 kom vi gjennom nåløyet blant svært mange søkere til Den kulturelle skolesekken (DKS) i Oslo med opplegget «Moro med middelalder». Målet med undervisningen var å både bygge på middelalderbyidentiteten i Gamle Oslo og å øke kunnskapen om jernbanens rolle i oppdagelsen og synliggjøringen av middelalderminnene i området. Samarbeidspartnerne her var Oslo kommune, ved Oslo ladegård, Maritimt museum, Museumshåndverkerne ved Norsk folke-museum og Friknektene. Her fikk ungdommene blant annet prøvd seg som arkeologer, testet middelaldersk tekstilsløyd og grunnleggende opplæring i kamp med blankvåpen. Vi har også hatt godt med aktivitet knyttet til tog i mindre skala. Årets Modelljernbanemesse satte ny besøksrekord. Et trekkplaster var anlegget «Fangfoss» som Norsk jernbanemuseum kjøpte fra dødsboet til skotten Richard Chown. Anlegget er på hele 8X2 meter og er bygd opp omkring en tenkt norsk jernbanestasjon. Knertittbanen hadde 90 kjøredager i museumsparken og ble satt opp med mobilt spor på Skaperfest Innlandet i Brumunddal og på Familie-dag i Koiedalen på Budor. I 2018 påbegynte vi arbeidet med

Roar Stenersen viser frem modellen «Fangfoss» på modelljernbanemesse. Foto: Kjetil Næss.

en tunell på Knertittbanen i museumsparken, som vi håper vil bli et populært tilskudd til banen fra 2019. I enda mindre skala, kjøpte og satte vi opp en stor samling av de fjernstyrte toglekene Geo Trax.

4 Styring og kontroll i virksomheten

Norsk jernbanemuseum styres gjennom tildelingsbrev og tertialvise etatsstyringsmøter med Jernbanedirektoratet.

Personvernombudsrollen, SU og AMU er felles med Jernbanedirektoratet og Norsk jernbanemuseum er underlagt Jernbanedirektørens kontrollregime.

5 Vurdering av framtidsutsikter

Norsk jernbanemuseum er en tradisjonsrik institusjon med en erfaren og høykompetent ansattgruppe. Museet har store forvaltningsoppgaver og et etterslep knyttet til vedlikehold og forsvarlig lagring av rullende materiell i samlingen. Samtidig er utviklingspotensialet stort og mer kan gjøres for å markere Norsk jernbanemuseum som et

nasjonalt museum for jernbanesektoren. Her vil gode prioriteringer av ressursene til museet være viktig for å finne rett balanse mellom forvaltning og utvikling.

Jernbanereformen har ført til at flere aktører nå har og skaper jernbanehistorie. Det å opprette god dialog med disse og være med på å skape en forståelse av viktigheten ved å ivareta også disse nye aktørenes historie vil være en sentral utfordring i årene som kommer.

Nye trafikkregler for jernbanen, innføringen av ERTMS og krav i Jernbanepakke 4, gjør det stadig mer krevende å kjøre museumstog på det nasjonale nettet. Vi opplever svært god dialog og oppfølging av Statens jernbanetilsyn og andre relevante aktører i forbindelse med fremføring av den spesielle togparken vår, men ser med bekymring på en utvikling som på sikt kanskje kan umuliggjøre en av de fremste formidlingsaktivitetene museet har.

6 Årsregnskapet

6.1 Ledelseskomentarer til Norsk Jernbanemuseum årsregnskap 2018

Norsk jernbanemuseum er en etat under Jernbanedirektoratet som er en bruttobudsjettert virksomhet under Samferdselsdepartementet.

Det overordnede målet for Norsk jernbanemuseum er å dokumentere og formidle den norske jernbanevirksomhetens utvikling, og bidra til økt kunnskap om jernbanehistoriske forhold. Norsk jernbanemuseum skal være en fremtidsrettet museumsaktør og skal etablere nye og videreutvikle eksisterende formidlingsopplegg. For øvrig skal Norsk jernbanemuseum bidra til at de transportpolitiske målene i Nasjonal transportplan (2018-2029) oppfylles.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i tråd med Bestemmelsene om økonomistyring i Staten, med tilhørende rundskriv og krav fra Finansdepartementet. Årsregnskapet gir et dekkende bilde av de disponible midlene til direktoratet og av de regnskapsførte utgiftene og inntektene.

Jernbanedirektoratet har i samråd med Samferdselsdepartementet bestemt at virksomheten skal føre og rapportere virksomhetsregnskapet etter kontantprinsippet.

Mette Larsen serverer fra trillevogna ombord i Stålvogntoget. Dette er ikke kun for å tilby de reisende mat og drikke, men også fordi det er en del av den totale formidlingen museet jobber for. Foto: Kjetil Næss.

Internregnskap

INNTEKTER 2018	Regnskap 2018	Budsjett 2018	Regnskap 2017
Billetter til samlingene:	587 000	570 000	574 000
Togbilletter:	740 000	150 000	-
Souvenir:	332 000	230 000	346 000
Arkivagift:	15 000	50 000	27 000
Diverse inntekter:	321 000	-	69 000
Tilskudd fra Jernbanedirektoratet:	31 607 000	29 450 000	23 845 000
Sum inntekter og drifttilskudd:	33 602 000	30 450 000	24 861 000
DRIFTSUTGIFTER 2017			
Personalkostnader:	14 775 000	14 384 000	12 663 000
Div.driftsutgifter:	8 918 000	8 423 000	7 280 000
Samlinger:	1 749 000	591 000	375 000
Utstillinger:	2 690 000	2 535 000	863 000
Innkjøp og vedlikehold av bygninger:	165 000	50 000	187 000
Restaurering, drift og vedlikehold (damp):	321 000	235 000	188 000
Driftstilskudd Rallarmuseet:	600 000	600 000	600 000
Prosjektilskudd:	535 000	540 000	540 000
Lokhall:	-	-	66 000
TU drift og vedlikehold:	3 849 000	3 092 000	2 092 000
Inntekter eksklusive driftstilskudd:	-1 995 000	-1 000 000	-1 000 000
Driftsresultat:	31 607 000	29 450 000	23 854 000

• Merk: Styr overforbruk etter ekstrabevilgning fra Jernbanedirektoratet.

NJMs trafikkutøverenhet (TU) kjøringer i 2018.

NJM		
Arrangement:	Dato:	Strekning:
Posisjonskjøring Di3+ 2 vogner	06.02.2018	Hamar -Grorud -Hamar
Rørosmartn	24.02.2018	Hamar - Røros - Hamar
Posisjonskjøring Museumstog Raumabanen	27.02.2018	Hamar - Åndalsnes
Museumstog Raumabanen	28.02.2018	Åndalsnes - Bjorli (2x)
Museumstog Raumabanen	01.03.2018	Åndalsnes - Bjorli (2x)
Posisjonskjøring Museumstog Raumabanen	02.03.2018	Åndalsnes - Hamar
Grundsetmart'n	10.03.2018	Hamar - Elverum -Hamar
Posisjonskjøring Museumstog Raumabanen	23.03.2018	Hamar - Åndalsnes
Museumstog Raumabanen	24.03.2018	Åndalsnes - Bjorli (2x)
Posisjonskjøring Museumstog Raumabanen	25.03.2018	Åndalsnes - Hamar
NJK årsmøte	22.04.2018	Grorud - Oslo- Flesberg - Oslo -Grorud
Posisjonskjøring Museumstog Raumabanen	25.04.2018	Hamar - Åndalsnes
Museumstog Raumabanen	26.04.2018	Åndalsnes - Bjorli (2x)
Posisjonskjøring Museumstog Raumabanen	27.04.2018	Åndalsnes - Hamar
Posisjonskjøring Di3+ 2 vogner	18.06.2018	Grorud -Hamar -Grorud
Posisjonskjøring Di3+ 2 vogner	19.07.2018	Hamar -Grorud -Hamar
Museumstur Jernbanedirektoratet	20.09.2018	Hamar -Oslo -Hamar
Posisjonskjøring el 11	24.09.2018	Hamar - Grorud
Museumstog Raumabanen	29.09.2018	Hamar - Åndalsnes - Hamar
Posisjonkjøring Hamar Hønefoss	05.10.2018	Hamar - Hønefoss
Hønefoss samferdselsmuseum	06.10.2018	Hønefoss -Roa – Grefsen – Sandermosen – Oslo -Asker – Drammen – Hønefoss.
Posisjonkjøring Hønefoss Hamar	07.10.2018	Hønefoss- Hamar
Museumstog Raumabanen	20.10.2018	Hamar - Åndalsnes Innstilt
Museumstog Raumabanen	21.10.2018	Åndalsnes - Bjorli (2x) Innstilt
Museumstog Raumabanen	22.10.2018	Åndalsnes - Hamar Innstilt

(Posisjonskjøring) Museumstog Raumabanen	02.11.2018	Hamar - Åndalsnes
Museumstog Raumabanen	08.11.2018	Åndalsnes - Bjorli (2x)
Posisjonskjøring Museumstog Raumabanen	09.11.2018	Åndalsnes - Hamar
Posisjonskjøring Museumstog Raumabanen	30.11.2018	Hamar - Åndalsnes
Museumstog Raumabanen	01.12.2018	Åndalsnes - Bjorli (2x)
Arendalsbanens Venner		
Museumstog Nelaug-Arendal	02.06.2018	Nelaug-Arendal -Nelaug (Simonstadslinja) Nelaug-Arendal -Nelaug
Museumstog Nelaug-Arendal	15.06.2018	Nelaug- (Simonstadslinja) Nelaug
Museumstog Nelaug-Simonstadlinje	23.06.2018	Nelaug- (Simonstadslinja) Nelaug
Museumstog Nelaug-Arendal	11.07.2018	Nelaug (Simonstadslinja) Nelaug
Museumstog Nelaug-Simonstadlinje	06.10.2018	Nelaug- (Simonstadslinja) Nelaug
Museumstog Nelaug-Simonstadlinje prøvetur	08.12.2018	Nelaug- (Simonstadslinja) Nelaug
Museumstog Nelaug-Simonstadlinje	09.12.2018	Nelaug- (Simonstadslinja) Nelaug
Norsk Museumstog		
Nordmarka rundt (Kulinarisk reise)	Se merknad	Oslo- Hønefoss- Drammen - Oslo
Vestfold rund	26.05.2018	Oslo- Kongsberg- Drammen - Oslo
Materielltransport	26.04.2018	Tomtog Filipstad -Grorud
Bergen(Kulinarisk reise)	14.09.2018	Oslo - Bergen
Bergen(Kulinarisk reise)	16.09.2018	Bergen -Oslo

Kulinarisk reise kjørte følgende datoer: 3., 10., 24. og 30. mai. 7., 14., 21. og 28. juni. 16., 23. og 30. august. 6., 13. og 27. september. 4. oktober.

Stålvogntoget i urbane omgivelser på Grefsen i Oslo den 6. oktober 2018. Foto: Kjetil Næss.

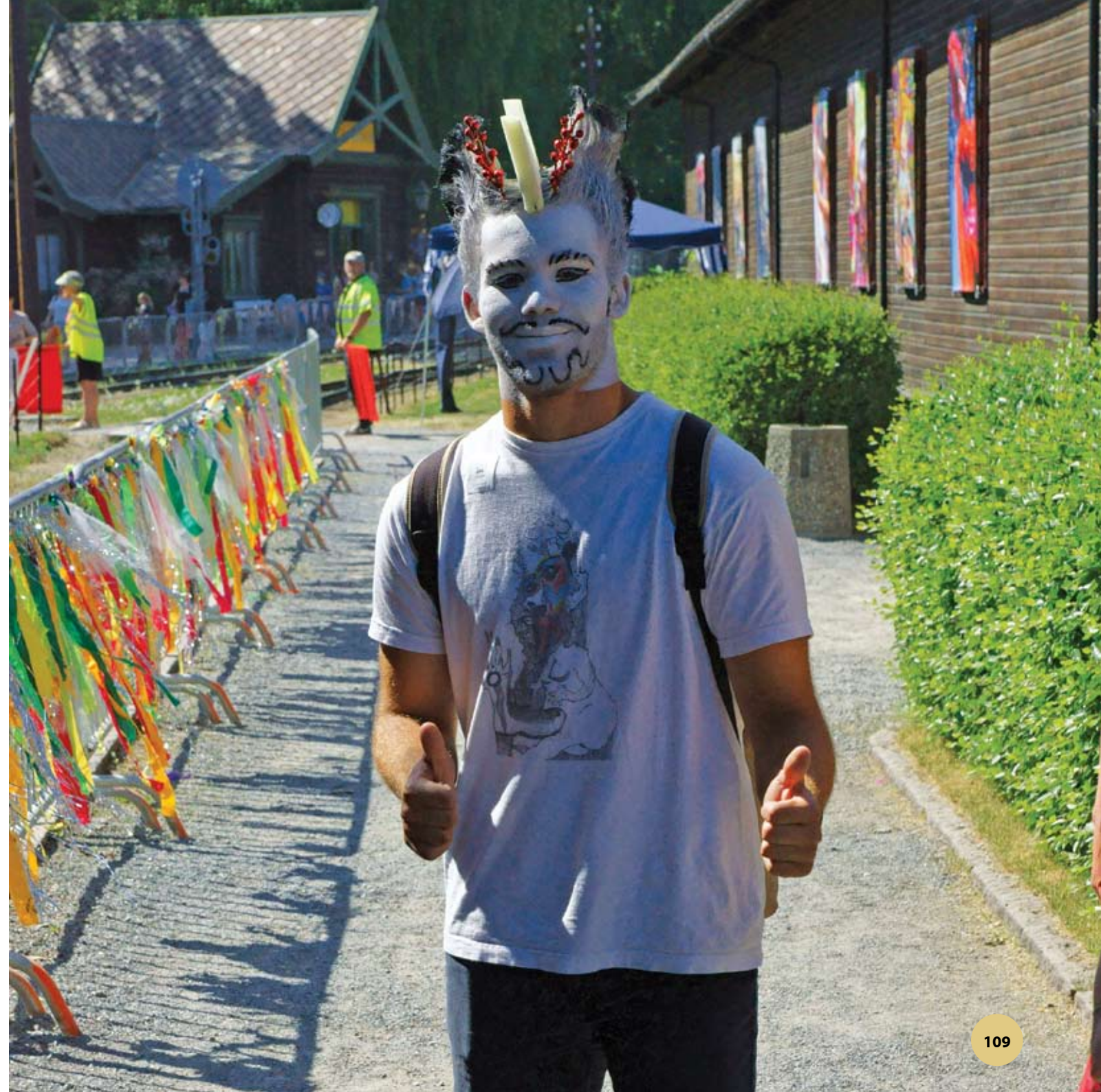

Stålvogntoget har ankommet Røros og fornøyde reisende tar beina fatt for å oppleve Røros-martnan. Foto: Kjetil Næss.

8. mai hadde NRK innspilling av serien "Helium" på Hamar stasjon. Jernbanemuseet stilte opp med Stålvogntoget som kulisse. Foto: Ole Gunnar Bakken.

Til høyre: Jernbanemuseets desidert mest besøkte arrangement er festivalen Stoppested Verden som bringer ulike kulturer fra hele verden sammen på Martodden. Foto: Kjetil Næss.

Prosjektstøtte til historiske jernbaneformål fra Norsk jernbanemuseum

Fastsatt av Samferdselsdepartementet 06.06.2019.

§ 1.1 Formål

Formålet er å støtte museale og antikvariske tiltak som formidler eller forvalter jernbanesektorens historie. Prosjektstøtten skal mulig- gjøre bevaring av materielle og immaterielle kulturminner i jernbanen og bygge opp under frivillig engasjement for ivaretagelse av denne delen av historien.

§ 1.2 Hvem som kan tildeles tilskudd

Søkere kan være enkeltpersoner, en organisasjon viet til jernbanebevaring, et museum eller en museumsbane.

§ 2.1 Rapporteringsplikter

- A. Med søknaden skal følge redegjørelse og godkjent, revidert regnskap for eventuell tidligere bruk av midler i prosjektet.
- B. Tilskuddsmottaker skal innen 1. april året etter at tilskuddet ble gitt levere prosjektregsnkap.

§ 2.2 Krav til søknadens innhold og form

- A. Søknaden må omfatte et avgrenset, navngitt prosjekt. Støtte til vanlig drift eller vedlikehold som må anses som del av driften gis ikke.
- B. Prosjektet må være klart beskrevet og dokumentert med målsetting og begrunnelse.
- C. Søknaden skal inneholde et budsjett for prosjektet med dokumentasjon i form av anbud/pristilbud og beregnet antall timeverk.
- D. Med søknaden skal følge en samlet finansierings- og fremdriftsplan for prosjektet.
- E. Hvis det skal være aktuelt å støtte prosjektet med mindre enn det omsøkte beløpet, må det i søknaden fremgå hva som kan oppnås med en delsum.
- F. Søknaden skal ha en navngitt, ansvarlig søker. Søknaden skal være underskrevet av organisasjonens øverste leder. Prosjektleder angis med navn og kontaklinformasjon.
- G. Søknaden skrives på skjema som kan lastes ned fra Norsk jernbanemuseums hjemmeside. Tilleggsark kan brukes for nærmere orientering.
- H. Søknader som ikke oppfyller ovennevnte krav vil ikke bli vurdert.

§ 3.1 Om saksbehandlingen

Norsk jernbanemuseum kan i tillegg til opplysningene i søknaden

- A. Kreve at søkeren gir andre opplysninger som er nødvendig for å vurdere søknaden
- B. Kontrollere søknadsopplysningene mot opplysninger som andre myndigheter kan utlevere
- C. Gå på befaring som er nødvendig for å vurdere søknaden og kreve at søkeren medvirker når det er nødvendig

Norsk jernbanemuseum har et bredt sammensatt fagråd. Fagrådet inkluderer representanter fra museumsbanene, Jernbanemuseets venner, Norsk jernbaneklubb og jernbanesektoren. Fagrådet vurderer søknadene og gir rådgivende innstillinger til Norsk jernbanemu- seum, som fatter vedtak om tildeling.

§ 3.2 Vurderingskriterier for tildeling

- A. Tilskudd kan bevilges til tiltak som har en kvalitet som bidrar til å fremme formålet med ordningen.
- B. Tildeling skjer i et enkeltvedtak etter faglig og skjønnsmessig samlet vurdering av søknaden basert på prosjektbeskrivelsens punkt B, C, D og E under «søknaden».

§ 3.3 Beregning av tilskuddsbeløpet

- A. Norsk jernbanemuseum gir normalt ikke mer enn 1/3 av total prosjektbudsjett. Egeninnsats i form av frivillig arbeid spesifiseres og kvantifiseres i søknaden og regnes inn i de gjenværende 2/3 av finansieringen. Egeninnsats beregnes til kr 350 per time.
- B. Norsk jernbanemuseum kan godta andre statlige tilskudd som del av søkers egenandel under punkt A. Hvis dette er tilfelle skal det tydelig fremgå i søknaden.
- C. Norsk jernbanemuseum kan i spesielle tilfeller fravike kravet under punkt A.

§ 3.4 Utbetaling av tilskuddsbeløpet

Jfr. reglement for økonomistyring i staten 6.3.5 skal tilskuddsbeløp utbetales etter hvert som mottakeren har behov for å dekke de aktu- elle utgiftene.

- A. Tilskudd til lønn skal utbetales så nær tidspunktet for lønnsutbetaling som mulig.
- B. Tilskudd til større anskaffelser skal utbetales så nær oppgjørstidspunktet som mulig.
- C. Tilskuddene skal utover dette ikke nyttes til å regulere virksomhetens likviditet. Det er ikke anledning til å fremskynde utbetalinger, slik at mottakeren kan plassere tilskudd som rentebærende innskudd eller lån for å oppnå inntekter i tillegg til det bevilgede beløpet.

§ 4.1 Adgang til å kontrollere at betingelsene og vilkårene for tilskuddet er oppfylt

- A. Norsk jernbanemuseum kan be om de opplysningene som er nødvendig for kontrollen
- B. Norsk jernbanemuseum kan innhente opplysninger frå andre myndigheter som har adgang til å utlevere opplysningene.
- C. Norsk jernbanemuseum kan besiktige tiltaket og be om mottakers medvirkning i besiktigelsen dersom det er nødvendig for kon- trollen.

§ 4.2 Reaksjoner

- A. Har en tilskuddsmottaker ikke oppfylt kravene i forskriften og tilskuddsvedtaket, kan tilskuddet kreves helt eller delvis tilbakebetalt.
- B. Har en tilskuddsmottaker fått utbetalt for mye tilskudd eller ikke brukt et tilskudd i samsvar med kravene i forskriften og til- skuddsvedtaket, kan Norsk jernbanemuseum trekke det som er for mye utbetalt eller som skal tilbakebetales fra i et tilskudd som måtte tildeles senere.

§ 5.1 Ikraftttredelse

Forskriften trer i kraft fra 01.07.2019. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift «STATUTTER FOR TILDELING AV PROSJEKTSTØTTE TIL HISTO- RISKE JERNBANEFORMÅL FRA NORSK JERNBANEMUSEUM Revidert i 20.06.2018».

Mottakere av prosjekttilskudd for 2018:

Mottaker	Prosjekt	Beløp kr
Museene i Sør Trøndelag, Orkla industrimuseum	Renovering av motorer i lok 1, Thamshavnbanen	379 000
Norsk jernbaneklubb	Prosjekt 225, Krøderbanen	100 000
Norsk jernbaneklubb	Damplok 255 – skifte av kjelerør, Gamle Vossebanen	356 134
Ove Tovås	Norwegian Rail Adventures	120 000
Vest-Agder-museet	Forprosjekt vogn 115, Setesdalsbanen	80 000